

Milyen megható. És azonkívül, hogy magyarok, mivel foglalkoznak? Azonkívül, hogy magyarok nem foglalkoznak semmivel, mert ez teljesen igénybe veszi az idejüket. "

Azt hiszem bármennyire prófétikus és sötét az a kép, amelyet a novella előrevetít, és bármennyire nem tetszik nekünk, mégis irányt mutat. A határokon túl élők töltsék újra azt a bizonyos zacskót itthoni levegővel, hogy soká tartson a tartalma, az itthon élők pedig, próbáljunk mindennapi dolgaink közepette is főállásban magyarok lenni. Ámen.

Oláh Dénes

*****

Csiksomlyó, 2000

A mi kis csapatunk - itthonról, otthonról, Ausztriából és Németországból - közösen vágott neki a Kissomlyónak, hogy együtt legyünk a sokszázézes tömeget vonzó ünnepen. Lélekbe markoló volt a közös ima, a közös ének, a gondolkodás közös dolgainkról.

Június 11-én Csíkszépvízen találkoztak a csíkszépvízi Száva család szétszóródott, *Dr. Száva Tibor Sándor* által összeverbuvált tagjai. Öröm volt látni a templomkertben gyülekező, több országból hazaérkező Szávákat. Az *Oláh Dénes* kolozsvári plébános által celebrált ünnepi szentmisén rég látott annyi Szávát az öreg, szépen megőrzött örmény szertartású katolikus templom.

Természetesen felkerestük az ősokeket, nemcsak a templomkertben, hanem az örmény temetőben is, hadd legyenek büszkék kései utódaikra, s azok eredményeire.

Régi kedves ismerőseinket, a Csíkszépvízi Csibész Alapítvány Árvaház lakóit is felkerestük szerény ajándékainkkal, megcsodálva az új épületet.

A csíkszeredai Fenyves szálló különtermében a 74 fős ünnepi sereg gazdagon terített asztalok mellett mind oklevelet és a családtörténetet vehette át dr. Száva Tibor kezéből.

Másnap Gyergyószentmiklóst látogattuk meg, és átadtuk az EÖGYKE által a templom felújítására gyűjtött 25 eFt adományunkat az egyháztanács képviselőinek.

dr. I. S.

*****

AZ EKE KÖNYVBEMUTATÓJA BÉCSBEN

Az Erdélyi Magyarok Ausztriai Egyesülete meghívására 2000. június 3-án a Pazmaneumban az "*Erdély kövei*" című sorozat újabb kötetének bemutatására került sor. Ez az Erdélyi Könyv Egylet (EKE) tizedik kiadványa. A bemutató értékét az sem csökkentette, hogy ennek előtte, május 31-én a Magyarok Házában már megtartották a hagyományos, budapesti bemutatót is, amelyen a nagyszámú érdeklődő mellett jelen volt sok, határon túl élő magyar író is, akik munkájukkal hozzájárultak a könyv megjelenéséhez.

A könyv címe: *Határtalan hazában* már elárul valamit azokból a rendkívül fontos gondolatokból, amelyeket a Kárpát-medencében élő magyarság a millennium évében "ezredfordulós töprengések" címszó alatt fogalmazna meg. Ezek a töprengések, amelyekkel most az új évezred hajnalán szembe kell néznie a magyarságnak, olyan kérdéseket jelentenek számunkra, amelyek a nemzeti öntudathoz, az európai integrációhoz, a globalizációhoz, Trianonhoz, az erdélyiség mibenlétéhez kapcsolódnak.

Ilyen gondolatokkal indult a múlt-jelent idéző könyvbemutató, amelynek előadói *Veress Zoltán*, *Veressné Telegdi Magda* (Stockholm) és *Dávid Gyula* (Kolozsvár) voltak. Ők szerkesztették a millenniumi kötetet, amely 15 kiemelkedő magyar értelmiségi töprengését tartalmazza a nemzeti sorskérdések fölött. Mint régi, ausztriai EKE-munkatárs, *Tanító Attila* is társult a nagyszámú irodalom pártoló közönséggel együtt a rendkívül érdekes, ünnepszámba menő előadáshoz. Mint Veress Zoltán írta az előszóban: egy világot átfogó kapcsolatrendszer

képviselnek és modellnek tekintik önmagukat arra nézve, hogy miképpen tud fennmaradni és működni egy határtalan haza.

Erre Nemeskürty István tanár úr szavai adják a legjobb választ, miszerint minden magyarra számítani kell a millennium alkalmából, a Kárpát-medencétől Ausztráliáig és persze, Svédorszáig. Hiszen mindaddig, amíg él a világon magát magyarnak valló ember, addig létezik a határoktól független magyar nemzet.

Külön élményszámba ment Dávid Gyulát hallgatni: ő példaként a nagyvilágba került erdélyieket említi, akik szükségét érzik annak, hogy egymásba kapaszkodjanak a közömbös közeggel szemben, amely körülveszi őket. Erre az egymáshoz-tartozásra, úgy látszik, igazából csak idegenben jön rá az ember. Itt azonban hozzá is teszi nyomban, hogy ez az "erdélyiség" otthon el nem hinné önmagáról, hogy "kohéziós erő" volna, mert a közös történelmi sors ellenére még mindig hatnak azok a régió-történelmi erők, amelyek miatt más a háromszéki magyar, mint a csíki, szilágysági, kalotaszegi, bánági, stb. és másként éli meg a mostani átalakulást, másként reagál kihívásaira.

Hogyan s miként keletkezett az erdélyiség, mint sajátos magyar öntudat? Dávid Gyula szerint ezt hivatalosan először a Romániában 1918 után kibontakozó, magyar irodalmi törekvések vállalják fel tudatosan, programszerűen.

A kérdés azonban nem szűkíthető az irodalom mezejére, mert a mindennapi életben beszélhetünk az erdélyi ember "másságáról", s ez annak következménye, hogy a magyarság egyes, kisebb közösségeiben bizonyos történelmi tényezők más és más magatartásformákat generáltak az élet kihívásaira.

Erre - a másfajta viselkedésre - alapozva, a külső környezetben hamar megszületik az általánosító minősítés: "hát igen, erdélyiek!", vagy torzított változatban: "persze, az oláh doktor".

S az ilyen csoportminősítések sokszor szívósabbak, mint a közösség belső önképe - írja Dávid Gyula.

A Veress-házaspár időnként egymást felváltó gondolatai a Kós Károlyék-megfogalmazta "transzszilvanizmus" - ideológia - az egy nemzet tudatát - sugalmazták, amely még mindig él a Trianon utáni Erdélyben. Sőt, a diktatúrában leszakított részek nemzeti érzése mélyebb volt, mint azoké, akiket Kis-Magyarországon az internacionalizmus és kozmopolitizmus zászlói alá tömörítettek.

Mégis, a könyvhöz felkért Kárpát-medencei magyar szerzők már összmagyar olajat öntöttek az erdélyiek mécsesébe, érzékeltetve, hogy az erdélyi érték szerintük csak a magyarság egészén belül ragyog fel érték gyanánt, ahogyan magyarságunk is csak az emberiségen belül, annak részeként érték.

Ezzel a mécszlánggal - vallja Veress Zoltán - a mai magyar sorskérdésekbe akartunk bevilágítani. És minden írás tudónak - mondta - megadtuk a lehetőséget, hogy kiegészítse és alátámassza, vagy új, más megvilágításba helyezze interjúbeli mondanivalóját azáltal, hogy mintegy "ajánlott olvasmányként" mellékel valamilyen szépirodalmi művet.

Idézték a nagy erdélyi művelődéstörténész, *Benkő Samu* kívánságát is, aki szerint a kezdődő új évezredben a "reményre" van leginkább szükség, de illúziók nélkül, hogy szembenézhessünk az igazsággal és formálni tudjuk sorsunkat a megmaradásért.

Az EMAE vezetősége jövőre is meghívta Veress Zoltánt és az EKE kuratóriumát, hogy a tizenegyedik kötet bemutatása alkalmával ismét tiszteljék meg a bécsi olvasókat jelenlétükkel, s folytatódjon az immár hagyományossá vált bécsi könyvbemutató. Isten segítse munkájukat!
Bécs, 2000. június 28.

Dr. Száva T. Sándor